

GIẢI PHÁP KHẮC PHỤC VI PHẠM ĐẠO ĐỨC NHÀ GIÁO HIỆN NAY TỪ GÓC NHÌN GIÁO DỤC HỌC, TÂM LÝ HỌC

• Phạm Văn Khanh^(*)

Tóm tắt

Trong bối cảnh hiện nay, một bộ phận trong đội ngũ nhà giáo chưa thật gương mẫu, có biểu hiện suy thoái về phẩm chất, vi phạm nghiêm trọng đạo đức nhà giáo. Thực trạng đó gây bất an cho ngành giáo dục và lo lắng cho toàn xã hội. Nhiều câu hỏi đã được đặt ra để tìm kiếm lời giải. Bài viết này nhằm mục đích đề xuất các giải pháp cho vấn đề trên đây từ góc nhìn giáo dục học, tâm lý học.

Từ khóa: Đạo đức, đạo đức xã hội, đạo đức nhà giáo, đạo đức nghề nghiệp.

1. Đặt vấn đề

Trong bối cảnh hội nhập, toàn cầu hóa và phát triển kinh tế-xã hội theo cơ chế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, đội ngũ nhà giáo nước ta đa số tâm huyết, tận tụy, sáng tạo có nhiều đóng góp to lớn cho công cuộc đổi mới sự nghiệp giáo dục của nước nhà. Tuy vậy, một bộ phận không nhỏ trong đội ngũ nhà giáo chưa thật gương mẫu, có những biểu hiện suy thoái về phẩm chất, nhân cách, xói mòn lương tâm nghề nghiệp, vi phạm nghiêm trọng đạo đức nhà giáo. Thực trạng đó gây bất an cho ngành giáo dục và lo lắng cho toàn xã hội. Vậy nguyên nhân của thực trạng là gì? Đâu là giải pháp cho vấn đề? Nhiều câu hỏi đã được đặt ra để tìm kiếm lời giải.

Trên tinh thần đó, bài viết này cũng nhằm mục đích góp phần tìm kiếm các giải pháp cho vấn đề nêu trên từ góc nhìn giáo dục học, tâm lý học.

2. Nội dung

2.1. Quan niệm về đạo đức, đạo đức nhà giáo và những yêu cầu về đạo đức nhà giáo

2.1.1. Quan niệm về đạo đức và đạo đức nhà giáo

a. Về đạo đức (đạo đức xã hội)

Theo nguyên nghĩa, đạo là con đường, đức là tính tốt. Đạo đức là đường hướng đưa con người đến những điều tốt (trong suy nghĩ và hành vi). Hiểu rộng ra: Đạo đức là tập hợp những quy chuẩn nhằm điều chỉnh và đánh giá cách ứng xử của con người trong quan hệ với nhau, với xã hội, với tự nhiên trong hiện tại hoặc quá khứ cũng như tương lai.

Chúng được thực hiện bởi niềm tin cá nhân, truyền thống đạo đức và tác động của dư luận xã hội.

Bản chất, nội dung: Đạo đức thuộc hình thái ý thức xã hội, là sự phản ánh của các quan hệ xã hội. Đạo đức là hiện tượng thuộc phạm trù lịch sử. Có đạo đức của xã hội nguyên thủy, đạo đức của chế độ chủ nô, đạo đức phong kiến, đạo đức tư sản, đạo đức cộng sản... Trong xã hội có giai cấp, đạo đức có tính giai cấp. Đạo đức cũng có tính kế thừa nhất định. Các hình thái kinh tế - xã hội lần lượt thay thế nhau, bên cạnh những chuẩn mực đạo đức mới ra đời, xã hội vẫn giữ lại những giá trị đạo đức chung của cộng đồng còn phù hợp.

Vậy đạo đức là hệ thống các quy tắc, chuẩn mực được xã hội chấp nhận, đặt ra theo lợi ích của cộng đồng, của xã hội. Qua đó con người tự giác điều chỉnh hành vi của mình cho phù hợp với lợi ích của cộng đồng, xã hội. Nghĩa vụ, lương tâm, thiện - ác, tốt - xấu là những nội dung, phạm trù cơ bản của đạo đức.

Cấu trúc đạo đức: Cấu trúc đạo đức bao gồm ba yếu tố: Ý thức đạo đức, thực tiễn đạo đức và quan hệ đạo đức.

Các dạng thức đạo đức: Có hai nhóm dạng thức cơ bản chia theo tiến trình lịch sử xã hội (đạo đức phong kiến, đạo đức tư sản...) và chia theo lĩnh vực hoạt động xã hội (đạo đức tôn giáo, đạo đức người công dân, đạo đức nghề nghiệp, đạo đức công vụ...).

Các biểu hiện của đạo đức: Có hàng trăm biểu hiện đạo đức qua hành vi, thái độ của con người và dĩ nhiên cũng có hàng trăm những biểu hiện phản đạo đức tương ứng nhau từng đôi một như: lễ độ

^(*) Hội Khoa học Tâm lý - Giáo dục Việt Nam.

(vô lễ), tự trọng (tự cao), dũng cảm (hèn nhát), khoan dung (cổ chấp), liêm khiết (tham nhũng), hy sinh (ích kỷ)... Trong thực tế, các biểu hiện đó có mức độ cao thấp khác nhau tùy thuộc hành vi, thái độ, sự việc cụ thể. Thí dụ: có lễ độ, lễ độ, rất lễ độ... (thiếu lễ độ, vô lễ, rất vô lễ...). Đối với học sinh phổ thông biết chào hỏi, nói lời cảm ơn, xin lỗi đúng lúc, đúng việc là thể hiện đạo đức sơ đẳng, ban đầu cần có.

Đạo đức cá nhân và đạo đức xã hội: Đạo đức cá nhân là sự độc đáo của đạo đức xã hội vì sự tiếp thu đạo đức xã hội của mỗi cá nhân có khác nhau. Đạo đức cá nhân và đạo đức xã hội có mối quan hệ biện chứng. Đạo đức cá nhân có ảnh hưởng nhất định đối với đạo đức xã hội và đạo đức xã hội có tác động chi phối, điều chỉnh đạo đức cá nhân.

b. Về đạo đức nhà giáo

Đạo đức nhà giáo là phẩm chất của người thầy được hình thành do tu dưỡng, rèn luyện theo các quy định, tiêu chuẩn, yêu cầu... trong hoạt động nghề nghiệp của người dạy học và trong cuộc sống với tư cách một nhà giáo, được thể hiện ra bên ngoài, qua nhận thức, hành vi và thái độ của họ.

Đạo đức nhà giáo là đạo đức nghề nghiệp: Đạo đức nhà giáo là những quy tắc, chuẩn mực phản ánh mối quan hệ giữa con người với công việc, con người với con người nhằm điều chỉnh nhận thức, thái độ, hành vi của những người hoạt động giáo dục. Động lực của hành vi đạo đức nhà giáo có được là do nhận thức của cá nhân, dựa trên sức mạnh của dư luận xã hội và lương tâm của mỗi người nhằm đáp ứng với đòi hỏi đặc thù do tính chất, đặc điểm nghề dạy học đặt ra.

Đạo đức nhà giáo là bộ phận của đạo đức xã hội: Đạo đức nhà giáo là một dạng cụ thể của đạo đức xã hội. Tuy vậy, do đặc trưng nghề nghiệp khác nhau nên bên cạnh những chuẩn mực đạo đức chung, mỗi nghề nghiệp lại có những quy tắc, chuẩn mực đạo đức đặc trưng riêng, nhất là những hoạt động nghề nghiệp có tính chất chuyên môn hóa cao. Những nghề nghiệp liên quan đến con người càng cần những yêu cầu về đạo đức cao hơn. Chẳng hạn như nghề y - nghề trị bệnh cứu người đòi hỏi của xã hội về đạo đức của người thầy thuốc phải là

“Lương y như từ mẫu”. Nghề dạy học có đối tượng là nhân cách con người, đào tạo thế hệ trẻ, tạo nguồn nhân lực cho xã hội nên nhà giáo phải là “Lương sư hưng quốc”. Platon một triết gia Hy Lạp thời cổ đại từng nói “Một người thợ đóng giày tồi thì quốc gia không quá lo lắng vì dân chúng cũng chỉ xỏ chân vào những chiếc giày xấu. Nhưng người thầy của đất nước mà kém khuyết, vô luân thì đất nước sẽ xuất hiện nhiều người kém cỏi, xấu xa”.

Đạo đức nhà giáo là đạo đức công vụ: Trong giáo dục, một bộ phận nhà giáo vừa làm nhiệm vụ giáo dục, vừa là công chức nhà nước do vậy phải thực hiện các nội dung đạo đức công vụ trong quan hệ với công dân, giải quyết công việc cho dân, đảm bảo thi hành đúng các nghĩa vụ, bổn phận của công chức nhà nước.

Những chuẩn mực đạo đức nhà giáo: Nội dung chuẩn mực về đạo đức nhà giáo được nêu trong Luật Giáo dục hiện hành. Cụ thể, hiện nay đạo đức nhà giáo gồm có 24 tiêu chuẩn (gọi là phẩm chất) nêu trong Quyết định 16/2008/QĐ-BGDĐT ngày 16/4/2008 quy định về đạo đức nhà giáo của Bộ Giáo dục và Đào tạo. Đó là những tiêu chuẩn cơ bản. Ngoài ra, nội dung đạo đức nhà giáo còn được cụ thể hóa trong điều lệ các nhà trường từ mầm non đến đại học với dạng “những điều nhà giáo không được làm”. Mặt khác, nhà giáo vừa là người dạy học, vừa là người công dân, là công chức, viên chức nhà nước do vậy còn phải thực hiện kết hợp các chuẩn mực đạo đức khác như đạo đức người công dân, đạo đức cách mạng và các giá trị đạo đức xã hội mang tính truyền thống dân tộc.

2.1.2. Những yêu cầu về đạo đức nhà giáo

Nghị quyết 29-NQ/TW của Đảng về đổi mới căn bản toàn diện giáo dục và đào tạo đã nhấn mạnh: “Đổi mới mạnh mẽ mục tiêu, nội dung, phương pháp đào tạo, bồi dưỡng nhằm nâng cao chất lượng, trách nhiệm, đạo đức và năng lực nhà giáo”.

Cụ thể, theo quyết định số 16/2008/QĐ-BGDĐT ngày 16/4/2008 của Bộ Giáo dục và Đào tạo quy định về đạo đức nhà giáo, đạo đức nhà giáo bao gồm:

-Tâm huyết với nghề nghiệp, có ý thức giữ

gìn danh dự, lương tâm nhà giáo; có tinh thần đoàn kết, thương yêu, giúp đỡ đồng nghiệp trong cuộc sống và trong công tác; có lòng nhân ái, bao dung, độ lượng, đối xử hoà nhã với người học, đồng nghiệp; sẵn sàng giúp đỡ, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp chính đáng của người học, đồng nghiệp và cộng đồng.

- Tận tụy với công việc; thực hiện đúng điều lệ, quy chế, nội quy của đơn vị, nhà trường, của ngành.

- Công bằng trong giảng dạy và giáo dục, đánh giá đúng thực chất năng lực của người học; thực hành tiết kiệm, chống bệnh thành tích, chống tham nhũng, lãng phí.

- Thực hiện phê bình và tự phê bình thường xuyên, nghiêm túc; thường xuyên học tập nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ, ngoại ngữ, tin học để hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao, đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của sự nghiệp giáo dục.

Như vậy, đạo đức nhà giáo tựu trung lại là yêu nghề, yêu người. Tình yêu nghề, yêu người của nhà giáo càng sâu sắc thì càng tác động mạnh mẽ đến người học, trở thành những tấm gương cho người học noi theo và là một thành tố quan trọng để thực hiện tốt quá trình giáo dục.

2.2. Thực trạng và nguyên nhân vi phạm đạo đức nhà giáo hiện nay từ góc nhìn giáo dục học, tâm lý học

2.2.1. Thực trạng vi phạm đạo đức nhà giáo hiện nay

Trong quá trình phát triển sự nghiệp giáo dục, việc nâng cao phẩm chất, năng lực đội ngũ nhà giáo luôn được Đảng, Nhà nước và ngành giáo dục quan tâm xây dựng, phát triển. Đã có các văn bản như:

- Chỉ thị 40/2004/CT-TW ngày 15/6/2004 của Ban chấp hành Trung ương Đảng về xây dựng, nâng cao chất lượng đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục;

- Luật Giáo dục 2005 (bổ sung 2009), hiện nay là Luật giáo dục 2019;

- Quyết định 16/2008/QĐ-BGDĐT ngày 16/4/2008 của Bộ Giáo dục và Đào tạo quy định về đạo đức nhà giáo;

- Chỉ thị 1737/CT-BGDĐT ngày 7/5/2018 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo về tăng cường quản lý và nâng cao đạo đức nhà giáo;

- Nghị quyết 29-NQ/TW năm 2013 của Ban chấp hành Trung ương Đảng về đổi mới căn bản toàn diện giáo dục và đào tạo đã nêu: “Phần đầu đến năm 2030, nền giáo dục Việt Nam đạt trình độ tiên tiến trong khu vực. Để đạt được những mục tiêu đó, cần phải có sự nỗ lực, quyết tâm của cả hệ thống chính trị, của toàn dân, trong đó người thầy đóng một vai trò quan trọng đối với sự phát triển của nền giáo dục nước nhà...”.

Mặc dù vậy, trong những năm gần đây dư luận xã hội có những xô xao, bất an về những vi phạm đạo đức nhà giáo xảy ra ở nhiều nơi, nhiều cấp học với nhiều vụ nghiêm trọng được công luận, báo chí chỉ ra. Một số vụ điển hình như:

a. Hành vi bạo hành học sinh

Bảo mẫu bạo hành các bé ở trường mầm non tư thục quận Gò Vấp Thành phố Hồ Chí Minh gây bức xúc dư luận và bất bình của nhiều phụ huynh (Zing.vn tháng 4/2014). Ngoài ra rải rác ở các trường mầm non, nhà, nhóm trẻ các địa phương khác nhau một số bảo mẫu còn có những cách hành hạ các bé rất dã man được báo chí phanh phui.

Thầy giáo T.T.V giáo viên Trường Trung học cơ sở Hương Bình (Hương Khê, Hà Tĩnh) đánh em P.V.C học sinh lớp 8A trường này) thủng màng nhĩ phải nhập viện (Báo Giáo dục Việt Nam tháng 2/2014).

Một cô giáo tiểu học ở huyện Duy Ninh, Quảng Bình phạt học sinh bằng cách cho các bạn cùng lớp đánh hội đồng 231 cái tát vào mặt (Zing.vn tháng 12/2018).

Một giáo viên trường trung học cơ sở ở Bình Định dùng “chiêu” đổ nước bẩn vào miệng để phạt học sinh (Zing.vn tháng 1/2016)

b. Hành vi vi phạm đạo đức nhà giáo nghiêm trọng

Thầy giáo nhắn tin “gạ tình” một nữ sinh lớp 10 ở Trường Trung học phổ thông chuyên Thái Bình (Báo Giáo dục và Thời đại tháng 3/2019).

Giáo viên chủ nhiệm có những hành động không phù hợp với nhiều học sinh lớp 5 ở Bắc Giang (Báo Giáo dục và Thời đại tháng 3/2019).

Một thầy giáo trung học phổ thông ở Cà Mau đột nhập vào phòng Ban Giám hiệu, lén mở máy tính đánh cắp đề thi học kỳ 1 để gạ tình nữ sinh (Báo Giáo dục Việt Nam tháng 9/2019).

Nữ giáo viên vào khách sạn với học sinh nam dưới 16 tuổi ở Bình Thuận (Báo Giáo dục và Thời đại tháng 3/2019).

Thầy giáo N.V.A ở một trường trung học cơ sở huyện Bảo Yên, tỉnh Lào Cai xâm hại một học sinh nữ lớp 8 khiến em này mang thai (Báo Người lao động tháng 4/2019).

c. Hành vi vi phạm pháp luật nghiêm trọng

Hành vi sửa, nâng điểm cho thí sinh của các cán bộ quản lý, giáo viên trong kỳ thi tốt nghiệp trung học phổ thông năm 2018 ở Hòa Bình, Sơn La là vụ việc vi phạm tinh vi, vô cùng nghiêm trọng.

Thầy giáo N.X.K giáo viên Trường Trung học phổ thông Quỳnh Lưu 4 (huyện Quỳnh Lưu, Nghệ An) cướp tiệm vàng ở Nghệ An là hành vi vi phạm nghiêm trọng đạo đức người thầy và vi phạm pháp luật (Báo Dân trí tháng 3/ 2014).

Những vụ việc nghiêm trọng như trên là những chỉ báo về tình trạng vi phạm đạo đức nhà giáo đang có chiều hướng gia tăng trong thời gian gần đây mà hành động gạ tình học sinh vị thành niên, sửa điểm thi hàng loạt, cướp tiệm vàng là minh chứng điển hình. Không phải ngẫu nhiên mà những vụ việc vi phạm đạo đức nhà giáo được phát hiện trong thời gian gần đây phần lớn “rơi” vào những giáo viên trẻ, thiếu kinh nghiệm trong công tác giáo dục.

2.2.2. Nguyên nhân vi phạm đạo đức nhà giáo hiện nay từ góc nhìn giáo dục học, tâm lý học,

a. Những nguyên nhân từ góc nhìn giáo dục học

Nhiều giáo viên trẻ chọn chưa đúng nghề nên không hình thành được các phẩm chất cơ bản của nghề dạy học (hiểu nghề, yêu nghề, thương yêu học sinh) nên dễ dàng sa ngã, vi phạm đạo đức nhà giáo.

Năng lực hiểu và vận dụng các kiến thức sư phạm kém dẫn đến bất lực về nghiệp vụ, thiếu phương pháp sư phạm cộng với áp lực công việc đã dẫn tới hành vi bạo hành học sinh. Lâu dần, bạo hành được xem như một phương pháp ép buộc học sinh phải học, coi đe dọa, đánh đòn học sinh cũng là một phương pháp làm cho học sinh “sợ mà học” (phương pháp phản giáo dục).

Do tuyển sinh chạy theo số lượng và đào tạo từ các trường đào tạo có chuyên ngành sư phạm chưa đáp ứng tốt yêu cầu đầu ra về phẩm chất, năng lực của người thầy.

b. Những nguyên nhân từ góc nhìn tâm lý học

Do tính cách và tâm lý cá nhân như không làm chủ cảm xúc, ứng xử không phù hợp với hoàn cảnh, với các tình huống giáo dục khác nhau cộng hưởng với stress dẫn đến vi phạm đạo đức nhà giáo.

Do ảnh hưởng của cuộc sống, gia đình, môi trường cộng với áp lực cao trong công việc ở trường dẫn đến vi phạm như một cách giải tỏa tâm lý bị đè nén, căng thẳng nhất thời.

Do cách quản trị nhà trường của hiệu trưởng lỏng lẻo, thiếu quan tâm đến công tác xây dựng, nâng cao đạo đức nhà giáo dẫn đến làm phát sinh vi phạm đạo đức trong đội ngũ giáo viên.

Do xử lý vi phạm không phù hợp, kỷ luật nhẹ nhàng, cho qua chuyện đã tạo tiền lệ xấu về tâm lý cho việc vi phạm đạo đức nhà giáo.

2.3. Giải pháp khắc phục vi phạm đạo đức nhà giáo hiện nay từ góc nhìn giáo dục học, tâm lý học

2.3.1. Định hướng đề xuất giải pháp

Thực trạng, nguyên nhân, tính chất của vi phạm hiện nay cho thấy đạo đức nhà giáo đang có dấu hiệu sa sút, xuống cấp. Thực ra các nội dung, yêu cầu về đạo đức nhà giáo hiện nay đã được quy định một cách chặt chẽ và đầy đủ, nếu thực hiện tốt thì có thể hạn chế, kiểm soát được các hành vi vi phạm đạo đức. Do vậy, thiết nghĩ việc tăng cường các định chế về đạo đức nhà giáo, xây dựng thêm các văn bản quy định trong tình hình hiện nay là chưa cần thiết. Ưu tiên hiện

nay là đề ra các giải pháp phù hợp có tính khả thi cao đồng thời tổ chức thực hiện các giải pháp có hiệu lực, hiệu quả là điều quan trọng, nhất là các giải pháp về quản trị nhà trường, đào tạo giáo viên, tạo điều kiện an toàn tâm lý cho nhà giáo trong bối cảnh hiện nay.

2.3.2. Các giải pháp khắc phục vi phạm đạo đức nhà giáo hiện nay từ góc nhìn giáo dục học, tâm lý học

a. Giải pháp về nhận thức

Vấn đề hiện nay không hẳn là nâng cao nhận thức mà là làm cho đội ngũ cán bộ quản lý, nhà giáo hiểu sâu sắc hơn về đạo đức nhà giáo, hiểu rõ tình trạng “Con sâu làm rầu nồi canh” để có hành động tích cực. Cụ thể là xây dựng cho được tình cảm đạo đức, niềm tin đạo đức, thói quen hành vi đạo đức của đội ngũ. Đặc biệt là nhấn mạnh việc hình thành niềm tin đạo đức nhà giáo cho đội ngũ.

Giải pháp này cần được thực hiện thường xuyên có thử thách và trải nghiệm. Gắn kết hoạt động nâng cao đạo đức nhà giáo với học tập, làm theo tư tưởng, đạo đức Hồ Chí Minh, định kỳ có kiểm tra việc thực hiện.

b. Giải pháp về đào tạo, bồi dưỡng

Đào tạo sư phạm: Rà soát lại tiêu chí đầu vào của tuyển sinh sư phạm như các kỹ năng, đạo đức cơ bản theo yêu cầu của nghề dạy học, động cơ thái độ vào sư phạm của thí sinh. Cập nhật hóa, đổi mới các tiêu chí của chuẩn đầu ra nhất là đạo đức, phong cách nhà giáo.

Bồi dưỡng nhà giáo: Trong chương trình bồi dưỡng nhà giáo phải nhấn mạnh nội dung đạo đức nhà giáo, các kỹ năng hiểu và thực hiện đạo đức nhà giáo. Bồi dưỡng các kỹ năng về hiểu và vận dụng tâm lý học cho đội ngũ nhà giáo nhất là các kỹ năng quản trị cảm xúc, quản trị lớp học, các kỹ năng phòng tránh xâm hại, phòng tránh bạo lực cho cả giáo viên và học sinh. Bồi dưỡng cho giáo viên các kỹ năng đa dạng hóa phương pháp, hình thức dạy học và giáo dục, tránh xa phương pháp tra tấn (bạo hành thể xác, tinh thần, bỏ mặc) học sinh.

c. Giải pháp quản lý giáo dục, quản trị trường học

Quản lý giáo dục: Các cấp quản lý giáo dục cần xem xét các giải pháp nhằm giải tỏa những áp lực công việc đối với nhà giáo hợp lý hơn nữa (số sách dong dài, sự vụ hành chính dư thừa...).

Trong cơ chế thị trường, giáo dục cũng mang tính hàng hóa (dịch vụ giáo dục) nhà giáo cần thiết sống được bằng lương, thu nhập qua lương và phụ cấp để an tâm. Xử lý trách nhiệm người đứng đầu nếu để xảy ra vi phạm đạo đức nhà giáo của người dưới quyền trong cơ quan, đơn vị tương ứng theo mức độ vi phạm.

Tăng cường xử lý vi phạm đạo đức nhà giáo nghiêm minh theo hướng trong sạch hóa đội ngũ, lành mạnh hóa nhà trường. Thời gian qua, có những lúc Bộ Giáo dục xử lý các vi phạm đạo đức nhà giáo nghiêm trọng trong ngành thuộc thẩm quyền khá nhẹ nhàng, hoặc không kịp thời, chưa đủ sức răn đe.

Thúc đẩy ứng dụng tâm lý học đường vào mọi lĩnh vực hoạt động của nhà trường, coi đây là giải pháp then chốt để giải quyết vấn đề bạo lực và bạo hành. Đây cũng là mô hình đã được thực tiễn của nhiều quốc gia có nền giáo dục tiến bộ trên thế giới khẳng định là đúng đắn.

Đẩy mạnh việc xây dựng văn hóa nhà trường trong các trường học. Đây là giải pháp căn bản, lâu dài xây dựng nhà trường thành nơi an toàn, lành mạnh, thân thiện. Xây dựng môi trường văn hóa sẽ giải quyết triệt để vấn đề vi phạm đạo đức nhà giáo, bạo lực học đường.

Quản trị trường học: Hiệu trưởng quan tâm xây dựng nhà trường thành môi trường sư phạm lành mạnh, đoàn kết tạo điều kiện cho nhà giáo phát huy năng lực, đảm bảo trạng thái lành mạnh về tâm lý, giúp thầy dạy tốt, trò học tốt.

Cụ thể hóa, sáng tạo các hình thức thực hiện văn hóa ứng xử theo tinh thần Thông tư 06 của Bộ Giáo dục và Đào tạo về văn hóa ứng xử, hướng tới xây dựng văn hóa nhà trường toàn diện, vững chắc.

Hiệu trưởng đẩy mạnh thực hiện dân chủ hóa nhà trường trên các lĩnh vực nhất là trong phương pháp dạy học, hình thức dạy học, kỹ thuật dạy học,

sử dụng phương tiện dạy học, kiểm tra đánh giá và đánh giá kết quả quá trình dạy học. Thực hiện giảm thiểu tính hành chính máy móc trong sự vụ, giải phóng sức sáng tạo cho thầy, cô. Quản trị nhà trường hợp lý, phân bổ đều công việc trong năm học, tránh tập trung áp lực cao cho giáo viên trong một số thời điểm.

Hiệu trưởng trong thẩm quyền xử lý nghiêm minh, rõ ràng, công khai, dân chủ các vi phạm đạo đức nhà giáo trong nhà trường. Cảnh giác phòng chống trước những biểu hiện tiền vi phạm. Học tập, phổ biến các kinh nghiệm tốt của trường bạn về công tác quản trị đạo đức nhà giáo. Giao nhiệm vụ cho các tổ, khoa, phòng chuyên môn nhiệm vụ nâng cao đạo đức nhà giáo.

2.3.3. Thực hiện giải pháp

Các giải pháp cần được cụ thể hóa, thực hiện

đồng bộ, nhưng cần phát huy vai trò của giải pháp trung tâm theo tình hình thực tế. Trong đó, ở cơ sở giải pháp về nhận thức là hàng đầu, giải pháp bồi dưỡng nhà giáo là quan trọng. Nhưng căn bản, quyết định vẫn là các giải pháp quản trị trường học của hiệu trưởng.

3. Kết luận

Tóm lại, tình trạng vi phạm đạo đức nhà giáo hiện nay đang có chiều hướng gia tăng về số vụ việc, số địa phương. Hình thức, tính chất vi phạm thêm phức tạp, mức độ ngày càng nghiêm trọng, cấp học nào cũng có. Thực trạng này đòi hỏi ngành giáo dục phải có giải pháp tích cực trong xử lý, chặn đứng và phòng ngừa có hiệu quả những vi phạm để xây dựng một nền giáo dục thực học, thực nghiệp, thực chất, trong sạch, an toàn, lành mạnh đáp ứng yêu cầu đổi mới căn bản toàn diện hiện nay./.

Tài liệu tham khảo

- [1]. Ban Chấp hành Trung ương Đảng (2013), *Nghị quyết 29-NQ/TW về Đổi mới căn bản, toàn diện về giáo dục và đào tạo*.
- [2]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2008), *Quyết định 16/2008/QĐ-BGDĐT quy định về Đạo đức nhà giáo*.
- [3]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2019), *Thông tư 06/2019/TT-BGDĐT quy định Quy tắc ứng xử trong cơ sở giáo dục mầm non, giáo dục phổ thông và giáo dục thường xuyên*.
- [4]. Nguyễn Thị Thanh Hà (2014), *Giá trị đạo đức truyền thống dân tộc với việc xây dựng lối sống mới cho sinh viên Việt Nam trong bối cảnh toàn cầu hóa hiện nay*, Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh.
- [5]. Khoa Triết học, Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh (2014), *Giáo trình đạo đức học*, NXB Lý luận Chính trị, Hà Nội.

SOLUTIONS TO OVERCOME VIOLATIONS OF TEACHER MORALITY BASED ON THE PERSPECTIVE OF PSYCHOLOGY AND EDUCATION

Abstract

In the current context, a proportion of the teaching staff is not very exemplary, of character degradation, serious violations of teacher morality. The situation is causing anxiety to the education branch and worries to the whole society. Many questions have been raised to search for solutions. This article aims to propose possible solutions to the concerned problem, based on the perspective of psychology and education.

Keywords: Ethics, social morality, teacher morality, professional ethics.